

ȘCOALA DE STUDII AVANSATE
A
ACADEMIEI ROMÂNE

TEZĂ DE ABILITARE

REZUMAT

“...și au scris carte”

Literaritatea condițională a textelor vechi românești

DOMENIUL DE ABILITARE: FILOLOGIE

CANDIDAT: LAURA-EVELINE BĂDESCU
PROF. UNIV. DR./ CERCETĂTOR ȘTIINȚIFIC I

2016

CUPRINS

REZUMAT.....	4
ABSTRACT	7
I. REALIZĂRI ȘTIINȚIFICE ȘI PROFESIONALE.....	10
I.1. Formarea profesională	10
I.1.2. Stagiile de cercetare și burse.....	12
I. 2. Activitatea didactică	14
I.3. Activitatea de cercetare	17
I.3.1. Managementul unor proiecte instituționale.....	17
I.3.2 Managementul unor proiecte personale, obținute prin competiție la nivel național/ internațional.....	19
I.4. Contribuții științifice relevante în domeniul studiilor literare	20
I.4.1. Studii de retorică	20
I.4.2. Studii de literatură română veche	36
I.4.3. Studii de literatură comparată	83
I. 5. Recunoaștere profesională	89
II. PLANUL DE EVOLUȚIE ȘI DEZVOLTARE A CARIEREI PROFESIONALE ȘI ȘTIINȚIFICE.....	97
III. BIBLIOGRAFIE.....	131

REZUMAT

Teza de abilitare intitulată “... și au scris carte”. *Literaritatea condițională a textelor vechi românești* cuprinde în mod succint și documentat rezultatele științifice originale obținute de mine în cercetarea științifică și didactică, după conferirea titlului de doctor în domeniul Filologie (1999). Totodată, include, în conformitate cu legislația în vigoare (*Metodologia privind organizarea și desfășurarea procesului de obținere a atestatului de abilitare*) planul de evoluție și dezvoltare a carierei.

Lucrarea prezintă principalele direcții ale activității mele didactice și de cercetare, concretizate în studii ce au angajat domenii și discipline precum istoria literaturii române, teoria literară, literatura comparată, istoria mentalităților ș.a. Lucrarea se bazează pe realizări originale rezultate în urma activității didactice și științifice, având următorul cuprins:

I. *Realizări științifice și profesionale*, cu subdiviziunile:

I.1. *Formarea profesională*, în care sunt menționate obținerea diplomei de licență în Filologie (la Universitatea din București, Facultatea de Litere, specializarea Limba și literatura română – Limba și literatura rusă, 1995), a diplomei de Studii Aprofundate (aceeași instituție, specializarea „Literatura română veche”, 1996), a diplomei de doctor în Filologie (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de Litere, Istorie și Jurnalistică, specializarea „Stilistică și poetică”, 1999) și a certificatului de absolvire a Școlii Postdoctorale „Valorificarea identităților culturale în procesele globale” a Academiei Române (2013).

I.2. *Activitatea didactică* dispusă pe următoarele niveluri: a) grade universitare și de cercetare (în prezent: cercetător științific I în cadrul Institutului de Istorie și Teorie Literară “G. Călinescu”, profesor universitar în cadrul Facultății de Litere, Universitatea din Pitești); b) funcții administrative îndeplinite în cadrul Facultății de Litere, Universitatea din Pitești (secretar științific (două mandate), prodecan (un mandat), director de departament (interimar) b) discipline predate în învățământul universitar; c) publicarea de materiale didactice (un curs, o crestomatie de texte aparținând Epocii Vechi, două antologii bazate pe lirica gândiristă); d) organizarea de manifestări științifice și editarea de publicații; e) experiență inter-universitară (națională și internațională).

I.3. Activitatea de cercetare a fost detaliată pe următoarele planuri:

I.3.1. Participarea la proiecte naționale și internaționale obținute prin competiție. Până în momentul actual, am participat, în calitate de director, manager, coordonator de echipă, membru sau expert pe termen scurt la 7 proiecte de cercetare naționale și internaționale.

I.3.2. Lucrări publicate. Până în prezent am publicat în calitate de unic autor cinci volume (*The Bishop's Curse in Romanian Juridical Acts Between Epistolography and Iconography*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, Saarbrucken, Lambert Academic Publishing, 2015, *Mentalități, retorică și imaginări în secolul al XVIII-lea românesc. Cărțile de blestem*, București, Editura Muzeului Național al Literaturii Române, 2013; *Epistola medievală în literatura portugheză*, Pitești, Editura Paralela 45, 2007; *Eseu asupra epistolei medievale în literatura română*, București, Editura Ars Docendi, 2003; *Retorica poeziei religioase a lui Nichifor Crainic*, Editura Minerva, București, 2000).

Sunt coeditor al unei ediții critice (*Crestomația limbii române literare, Epoca veche 1521-1780*, vol. I, (textele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 18, 21, 22, 23, 25, 28, 30, 33, 37, 43, 44, 45, 47 – din 47 și Glosar – verificare generală), Pitești, Editura Universității din Pitești, 2000, în colaborare cu Luiza Petre Pârvan, Mihaela Găitanaru), respectiv a trei antologii din care una ca unic editor (*O conto dos enganos ao Diabo nos limites da romanidade*, a 2^a ediție reînțuită, Prefață și ediție, Lisabona, Edições Apenas Livros, 2007 – publicație finanțată de Institutul de Studii de Literatură tradițională (IELT – Instituto de Estudos de Literatura Tradicional) în colaborare cu Marta Romero Negro; *Gândirea. Poezia de inspirație religioasă*, antologie, prefață și ediție, Laura Bădescu, Mihaela Găitanaru, Craiova, Editura Universitară, 2007; Nichifor Crainic, *Iisus prin grâu – 50 de poeme religioase*, antologie, ediție, prefață și note de Laura Bădescu, București, Editura Mihai Dascal Editor, 2001).

Sunt autor al unui curs universitar destinat studenților Facultății de Litere din anul al III-lea (*Literatura română veche. Repere semnificative*, Pitești, Editura Universității din Pitești, 2004), 61 de lucrări cu caracter științific apărute în volume sau în reviste cu caracter academic din România sau din străinătate.

I.4. Contribuțiile științifice relevante în domeniul studiilor literare au fost delimitate în trei arii de interes:

I.4.1. *Studii de retorică și stilistică*. Acestei categorii i-am alocat exclusiv contribuțiile dedicate liricii religioase de la *Gândirea*: o carte, două antologii (din care una în colaborare), articole și comunicări (10). Contribuție teoretică la afirmarea

sistemului retoric al liricii religioase prin delimitări categoriale de tipul: text de expresie/ de materie religioasă; contribuția analitică la descrierea liricii religioase a lui Nichifor Crainic prin dispunerea interpretativă pe grila retorică a Grupului μ.

I.4.2 *Studii de istoria literaturii române vechi*. Am ilustrat această categorie prin activitatea didactică și de cercetare concretizată astfel: cărți de autor unic (3), ediție critică filologică (1), coautor la lucrări de referință (1), manual/ curs universitar (1), articole, studii, comunicări (peste 30). Contribuții analitice la sistematizarea și exploatarea epistolei inserată în operele literaturii române vechi prin apelul metodologic la delimitările descriptive și de diagnoză operate pe ceea Genette înțelegea prin câmpul *literarității* constitutive și condiționale.

Contribuții la indexarea (cu aplicație pe documentele existente în fondul Arhivelor Naționale ale României) și analiza cărților de blestem din perspectiva istoriei mentalităților, a retoricii și imaginariului. Elemente ale unui angrenaj social normativ, instituționalizat, cărțile de blestem reflectă la nivel conceptual legitimitatea acțiunilor autoritare în mediul ecclastic. Statutul juridic pe care l-au deținut, atât în cadrul instanțelor bisericești, cât și în cadrul celor domnești (civile), le-au indicat drept etalon al unui tipar de gândire, de exprimare, de interpretare și de presiune aflat într-o permanentă relație de tip instrumental cu socialul.

I.4.3. *Studii de literatură comparată*. Această categorie este ilustrată cu precădere prin cercetările întreprinse asupra literaturii portugheze (o carte, o antologie, articole și traduceri).

Contribuția comparativă la situarea literaturii române în context romanic, cu aplicație pe (1) epistola inserată în texte medievale galego-portugheze prin raportare categorială la concepte precum verosimilitate pragmatică/ diegetică etc. Contribuții analitice și de sistematizare în baza recurenței semnificative a unor texte ce aparțin tipului 330 varianta A, B, D (după Aarne-Thompson) cu scopul ilustrării originii comune, precum și al onomimiei evoluției ulterioare a tiparelor tipologice și structural-funcționale (vezi conservarea mesajului narativ, a codului contiguității opoziționale etc.).

I.5. *Recunoașterea activității* mele didactice și de cercetare s-a realizat pe mai multe planuri: a) croni și recenzii (22) și citări ale lucrărilor proprii (23); b) afilierea la asociații științifice și profesionale (două naționale și două internaționale); c) premii naționale obținute (1); d) statutul de keynote speaker/ invited lecturer la universități de prestigiu din țară și din străinătate (3); e) prezența în baze de date internaționale și în

biblioteci ale unor universități de prestigiu din țară și din străinătate (98 înregistrări), f) expertiză profesională (30 de participări în comisii de susținere a tezei de doctorat, comisii de concurs pentru postul de conferențiar/ profesor la universitați din țară și străinătate).

II. *Planul de evoluție și dezvoltare a carierei profesionale, științifice, academice. Direcții de cercetare / predare / aplicații practice și moduri probabile de acțiune pentru instrumentalizarea acestora.* În vederea redactării planului de evoluție și dezvoltare profesională și științifică, am avut în vedere trei direcții de dezvoltare a carierei: a) activitatea didactică (susținerea și promovarea *Literaturii române vechi* prin propunerea de cursuri optionale cu o tematică și abordare modernă; b) activitatea de cercetare (continuarea și definitivarea proiectului în derulare din cadrul Institutului Academiei); c) publicarea unor volume în calitate de autor/ coautor bazate pe teme de cercetare exploatare comparativ și interdisciplinar: *Literatura de ceremonial* respectiv *Literatura principilor..*

III. *Bibliografie* (lista lucrărilor citate).